

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jan Waclaw
Nazwisko: Felczak
Miejsce urodzenia: Golbice
Data urodzenia: 29-05-1916
Imię ojca: Antoni
Imię matki: Michalina
Znany/a też jako: Waclaw Felczak

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Materiały operacyjne Dep. III MBP i Dep. III MSW dot. Jana Waclawa Felczaka ps. "Wacek". Rozpracowywany i poszukiwany przez UB od 1947 roku po przesłuchaniach innego zatrzymanego kuriera Mariana Pajdaka. W aktach dokumenty dot. zatrzymania, aresztu i śledztwa w grudniu 1948 na terenie Czechosłowacji, a następnie śledztwa MBP. W ramach sprawy poddano także od 1950 roku inwigilacji osoby z terenu Cieszyna mające kontakty z Felczakiem i innymi kurierami w celu ustalenia kanałów przerzutowych. Po wyjściu z więzienia poddany rozpracowaniu przez Dep. III MSW. W sierpniu, październiku 1957 oraz w styczniu 1958 przysłano z Dep. III na rozmowy do Krakowa kpt. Joela Szajnberga (w 1968 wyjechał do Izraela), wyznaczonego do kontroli operacyjnej Felczaka, który podjął przy okazji próbę werbunku i spotkał się z odmową współpracy z SB. Do dalszej inwigilacji użyto agentury Wydziału III KWMO w Krakowie jak TW "Nowak", TW "Tadeusz". Rozpracowanie zakończono i materiały złożono 02.11.1963 pod sygn. 2243/b. W grudniu 1979 wykonano mikrofilm o sygn. 1740/2.</p>	<p>Akta o sygn. IPN BU 0192/267 t. 1-2 (2243/II) oraz mikrofilm o sygn. IPN BU 01178/816 (1740/2).</p>	
<p>Materiały operacyjne Wydziału I i III WUBP w Katowicach w sprawie przekazanego przez czeskie organy bezpieczeństwa zatrzymanego w grudniu 1948 podczas próby przekraczania granicy do Polski Waclawa Felczaka. Poprzez jednostkę WOP trafił 08.02.1949 do PUBP w Cieszynie. Z Cieszyna przekazany do Wydziału I WUBPw Katowicach i osadzony w więzieniu w Sosnowcu. Od 16.02.1949 przesłuchiwany przez funkcjonariuszy Wydziału III WUBP w Katowicach, skąd po ujawnieniu w śledztwie jego działalności kurierskiej pomiędzy władzami emigracyjnymi a krajem, przekazany do dalszego śledztwa do MBP w Warszawie.</p>	<p>Akta o sygn. IPN Ka 08/1048 (29624/II).</p>	

Materiały operacyjne i śledcze Dep. III i I MBP z okresu 1948-1953 ze spraw osób związanych z tzw. "monachijskim ośrodkiem wywiadowczym", kurierów pomiędzy ośrodkami krajowymi a Rządem RP w Londynie, podejrzewanych przez MBP o działalność na rzecz służb specjalnych jednostek WP na Zachodzie oraz USA, Francji i Wielkiej Brytanii. W aktach dokumenty ze śledztwa i protokoły przesłuchań Jana Waclawa Felczaka.

Akta o sygn. IPN BU 0192/344 t. 2 (11342/II), IPN BU 01178/1204 mikrofilm.

Materiały śledztwa Dep. Śledczego MBP w sprawie Jana Waclawa Felczaka. Zatrzymany 22.12.1948 w Morawskiej Ostrawie podczas próby przekroczenia granicy do Polski na dokumentach obywatela czeskiego. Przekazany organom BP w Cieszynie, a następnie w Katowicach. Rozkaz zatrzymania wydał Dep. III MBP 16.02.1949. Areszt tymczasowy decyzją NPW w Warszawie od 23.02.1949. Śledztwo wszczęto formalnie 21.05.1949. Felczak został poddany intensywnym przesłuchaniom w MBP, po ujawnieniu jego roli jako kuriera i emisariusza rządu RP do przedstawicieli opozycji b. działaczy delegatur rządu na kraj i stronnictw opozycyjnych SP, PSL, PPS i SN. Śledztwo zakończono 14.12.1950. Oskarżony z art. 86 par. 1 i 2 KKWP oraz art. 6 i 7 dekretu z 13.06.1946. Akt oskarżenia zatwierdzony przez Dep. Śledczy MBP przesłano do WSR w Warszawie. Akta złożono 02.02.1951 w archiwum MBP pod sygn. 3790/III. W 1978 roku wykonano mikrofilm o sygn. 1820/3.

Akta o sygn. IPN BU 0259/521 t. 1-3 (3790/III) oraz mikrofilm o sygn. IPN BU 01236/1140 (1820/3).

Sprawa przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Warszawie przeciwko Janowi Waclawowi Felczakowi. Akt oskarżenia przesłano do sądu z NPW 05.03.1951. Rozprawę rozpoczęto 04.04.1951. Wyrokiem z 06.04.1951 skazany z art. 6 i 6 dekretu z 13.06.1946 i art. 86 par. 1 i 2 KKWP na łączną karę dożywotniego więzienia, utratę praw publicznych na 5 lat, i przepadek mienia, za działalność jako kurier i emisariusz Rządu RP na emigracji do ośrodków krajowych opozycji politycznej związanych ze stronnictwami politycznymi tworzącymi do 1945 roku Radę Jedności Narodowej i Delegaturę Rządu na Kraj. Przewodniczący składu sędziowskiego Władysław Litmanowicz (właśc. Abram Wolf). Jan Waclaw Felczak został osadzony w więzieniu Mokotów, a następnie w Rawiczu i Wronkach. Postanowieniem Wojskowego Sądu Garnizonowego w Warszawie z 05.05.1956 na mocy ustawy o amnestii z kwietnia tego roku wyrok został złagodzony do 12 lat więzienia i utraty praw publicznych na 5 lat. Kolejnym postanowieniem z 27.10.1956 WSG w Warszawie udzielił rocznej przerwy w odbywaniu kary ze względu na stan zdrowia. NPW 27.10.1957 wniosła do NSW o rozpatrzenie sprawy na korzyść skazanego i zmianę kwalifikacji czynów. Postanowieniem z 23.12.1957 NSW zmienił kwalifikację wyroku z 1951 roku i orzekł łączną karę przy zastosowaniu przepisów ustawy o amnestii w wysokości 7 lat i 4 miesiące. Karę na wniosek skazanego zatarto postanowieniem Izby Wojskowej SN 24.06.1969.

Akta o sygn. IPN BU 944/131, 944/132 (Sr 235/51).

Repertorium więzienia karno-śledczego Sosnowiec-Ostrogórska. Osadzony w okresie 12.02.1949 - 16.02.1949. Przekazany przez PUBP w Cieszynie do Wydziału I WUBP w Katowicach. Z więzienia w Sosnowcu przekazany do dalszego śledztwa 16.02.1949.

Repertorium więzienia karno-śledczego Sosnowiec-Ostrogórska o sygn. IPN Ka 064/158 (18/ŚI).

Dokumentacja penitencyjna związana z warunkowym zwolnieniem 30.10.1956 Jana Waclawa Felczaka z CW we Wronkach i podjęciem przez niego pracy na UJ w Krakowie oraz materiały ze śledztwa MBP z okresu 1949-1950.

Akta o sygn. IPN Kr 010/9299 t. 2 (9465/II).

Skorowidz i Księga Główna Więźniów CW w Rawiczu. Przewieziony do CW w Rawiczu z MBP w Warszawie 12.02.1955. W Rawiczu przebywał do 02.03.1956, następnie przewieziony do CW we Wronkach.

Skorowidz i Księga Główna Więźniów CW w Rawiczu o sygn. IPN Po 3/40, 3/53.

Skorowidz i Księga Główna Więźniów CW we Wronkach za rok 1956. Osadzony we Wronkach od 03.03.1956. Zwolniony z Wronkach na przerwę w odbywaniu kary 30.10.1956.

Skorowidz i księga Główna Więźniów CW we Wronkach za rok 1956 o sygn. IPN Po 3/74, 3/65.

Sprawa grupowej operacyjnej obserwacji kryptonim „Wierni”. Kontrola operacyjna byłych działaczy Stronnictwa Narodowego związanych z „Tygodnikiem Powszechnym” oraz Klubem Inteligencji Katolickiej w Krakowie. Waclaw Felczak przechodzi w materiałach sprawy jako osoba utrzymująca bliskie kontakty z osobami z tego środowiska.

Akta o sygn. IPN Kr 010/10287 (10677/II).

Sprawa Ewidencyjno-Obszerwacyjna krypt. "Tęcza" nr rej. 4139/F założona 29.05.1959 przez Wydział II KWMO w Krakowie na Jana Waclawa Felczaka. Kontrola operacyjna b. emisariusza rządu emigracyjnego RP. Z obawy o podjęcie ponownej działalności Felczak został poddany ścisłej inwigilacji przy pomocy kontroli korespondencji, agentury TW "Wrzos", TW "Nowak", a także podjęto konsultacje z czechosłowackimi organami bezpieczeństwa - II Zarząd SNB w celu uruchomienia ich agentury w dotarciu do rozpracowywanego, poprzez agenta ps. "S". Szczególnie obserwowano kontakty Felczaka z prof. Adorjánem Divéky i jego rodziną zamieszkałą w Podwilku, którzy byli poddani inwigilacji ze strony służb węgierskich i czechosłowackich. Rozpracowanie zakończono wobec jednoczesnego nałożenia się działań operacyjnych Dep. III MSW i Wydziału III KWMO w Krakowie z prowadzonymi przez Wydział II, i Dep. II MSW w ramach sprawy o krypt. "Chadek" działaniami operacyjnymi. Materiały sprawy złożono w Archiwum Wydziału "C" KWMO w Krakowie pod sygn. 4138/R. Przesygnowano 07.03.1967 do nr 9465/II.

Akta o sygn. IPN Kr 010/9299 t. 1 (9465/II).

Kontrolowany operacyjnie w ramach Kwestionariusza Ewidencyjnego (KE) przez Wydział III KWMO w Krakowie. Zarejestrowany 31.07.1967 pod nr 6997. Rozpracowanie zakończono 02.12.1974 i materiały włączono do akt o sygn. 9465/II. Dokumentacja KE zachowana w stanie szczątkowym, pozostało jedynie kilka dokumentów.

Akta o sygn. IPN Kr 010/9299 t. 3 (9465/II).

Przy współpracy czechosłowackich organów bezpieczeństwa (Zarząd II SNB) i wraz z prowadzonym przez Wydział II rozpracowaniem krypt. "Tęcza", Departament II MSW wszczął 15.06.1959 aktywne rozpracowanie Jana Waclawa Felczaka, który podczas operacji przerzutowych w czasie wojny posługiwał się nazwiskiem Waclaw Lechicki. Zwerbowany przez SNB agent, były kurier z okresu wojny zaczął utrzymywać kontakty korespondencyjne z Felczakiem. Służby czeskie prowadziły rozpracowanie pod kątem ewentualnych kontaktów z wywiadem francuskim. W mieszkaniu Felczaka zastosowano inwigilację poprzez założenie PP. W Cieszynie delegacje Dep. II MSW i Zarządu II SNB odbyły kilkukrotne konsultacje w celu omówienia strategii prowadzenia sprawy, a bezpośredni nadzór objął Mieczysław Moczar, który osobiście kontaktował się ze swoim odpowiednikiem w Pradze. Podczas rozpracowania doszło do sporu kompetencyjnego pomiędzy Dep. III a Dep. II MSW o braku koordynacji w prowadzonych działaniach operacyjnych, bez wzajemnego porozumienia. W następstwie tego oraz braku potwierdzenia materiałów ze strony czechosłowackiej i nieudanej próby wprowadzenia agenta ps. "Milan" sprawę zakończono 15.04.1961. Akta sprawy "Chadek" zarchiwizowano pod nr 11342/II wraz z aktami operacyjnymi 11342/b.

Akta o sygn. IPN BU 0192/344 t. 1 (11342/II) oraz mikrofilm o sygn. IPN BU 01178/1204 (3097/2).

Materiały ze śledztw MBP, protokoły przesłuchań, w tym ważniejszych osób ze struktur podziemia niepodległościowego i AK. W aktach notatka MBP na temat Jana Felczaka i jego brata oraz doniesienie agenta celnego z kwietnia 1950 z więzienia na Mokotowie dot. komentarzy Felczaka na temat prowadzonego wobec niego śledztwa, jego przebiegu oraz tematyki przesłuchań.

Akta o sygn. IPN BU 0298/642 (874/X) oraz mikrofilm IPN BU 01264/196 (874/X).

Charakterystyka nr 186 sporządzona w 1984 roku w Wydziale "C" WUSW w Krakowie. Dotyczy struktury pn. "Delegatura Rządu Londyńskiego - Delegatura Okręgowa w Krakowie", pod kierownictwem Mieczysława Pszona w okresie grudzień 1945 - lato 1947. Jan Waclaw Felczak ps. "Wacek" figuruje w charakterystyce jako kurier i emisariusz polityczny rządu RP w Londynie do struktur krajowych, w tym delegatury krakowskiej.

Akta o sygn. IPN Kr 074/185 (186/X).